

25. Івасюк І.Г. Значення похідних доказів для кримінально-процесуального доказування: питання теорії та практики. *Актуальні проблеми держави і права*. 2013. Вип. 70. С. 256-262.

26. Лушпієнко В.М. Показання з чужих слів за законодавством України та іноземних держав. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2017. Вип. 43. Т. 2. С. 177-181.

27. Ільченко О.В., Зінченко Г.С. Міжнародний досвід щодо визнання показань з чужих слів доказом у кримінальному провадженні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 3. С. 362-366.

28. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і гол. ред. В.Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.

УДК 343.1

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.6.39>

КОЗАК І.А.

**РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОКУРОРОМ ФУНКЦІЇ ОБВИНУВАЧЕННЯ
У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО ОДЕРЖАННЯ СЛУЖБОВОЮ
ОСОБОЮ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ**

**IMPLEMENTATION OF THE FUNCTION OF ACCUSATION
BY THE PROSECUTOR IN CRIMINAL PROCEEDINGS ON RECEIVING
AN ILLEGAL BENEFIT BY AN OFFICIAL PERSON**

У статті визначено, що кримінальне процесуальне доказування прокурора у кримінальних провадженнях щодо фактів одержання службовою особою неправомірної вигоди – це практична, пізнавальна, правова й розумова діяльність прокурора як головного суб'єкта сторони обвинувачення, яка спрямована на отримання доказів (пошук і виявлення (вилучення) фактичних даних та їх джерел); перевірку, оцінку фактичних даних та їх джерел, їх процесуальне оформлення (закріплення) й надання таким даним, їх джерелам значення доказу у відповідному кримінальному провадженні; обґрунтування своєї правової позиції та відповідних процесуальних рішень. Реалізація прокурором функції обвинувачення у кримінальних провадженнях про одержання службовою особою неправомірної вигоди спрямована на обґрунтування підозр (обвинувачення) і, в підсумку, слугує гарантією забезпечення від необґрунтованого притягнення до кримінальної відповідальності, сприяє справедливому засудженню, що цілком відповідає обов'язку прокурора забезпечувати дотримання законних прав громадян. При реалізації такої функції прокурор зобов'язаний керуватися стандартами доказування, під якими слід розуміти закріплені у кримінальному процесуальному законодавстві та правових позиціях вищих судових інстанцій правила, що охоплюють кількісну та якісну складову доказування, виконання яких стороною обвинувачення (в окремих випадках, – також стороною захисту) забезпечує рівень переконання (переконаності), придатний для ухвалення процесуальних рішень, що обмежують права та свободи особи у кримінальному провадженні. Головними напрямками реалізації прокурором функції обвинувачення у кримінальних провадженнях про одержання службовою особою неправомірної вигоди є: процесуальні (своєчасне внесення щодо корупційних кримінальних правопорушень відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань; нагляд за додержанням законів, зокрема, Національним антикорупцій-

ним бюро України під час проведення оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування, участь у судовому провадженні та підтримання обвинувачення у кримінальних провадженнях про одержання службовою особою неправомірної вигоди; контроль за об'єктивним відображенням у Єдиному реєстрі досудових розслідувань відомостей щодо кримінальних правопорушень, осіб, які їх вчинили, та прийнятих під час досудового розслідування процесуальних рішень; участь у судовому розгляді справ; оскарження судових рішень тощо); представницькі (забезпечення представництва інтересів держави в суді, а також представництва у межах своєї компетенції інтересів держави в справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави); аналітично-методичні (ведення обліку роботи, своєчасне внесення відомостей про результати роботи до визначених форм обліку, звітності, Єдиного реєстру досудових розслідувань).

Ключові слова: *неправомірна вигода, службова особа, доказування, докази, кримінальне провадження, досудове розслідування, прокурор, функція, обвинувачення.*

The article defines that the prosecutor's criminal procedural evidence in criminal proceedings regarding the facts of receipt of illegal benefits by an official is a practical, cognitive, legal and mental activity of the prosecutor as the main subject of the prosecution, which is aimed at obtaining evidence (search and detection (seizure) actual data and their sources); verification, evaluation of factual data and their sources, their procedural registration (consolidation) and giving such data and their sources the value of evidence in the relevant criminal proceedings; justification of one's legal position and relevant procedural decisions. The prosecutor's implementation of the function of prosecution in criminal proceedings on the receiving of an illegal benefit by an official is aimed at substantiating suspicions (accusations) and, in the end, serves as a guarantee of protection against unjustified criminal liability, contributes to a fair conviction, which is fully in line with the prosecutor's duty to ensure compliance with legal rights citizens. In the implementation of such a function, the prosecutor is obliged to be guided by the standards of proof, which should be understood as the rules fixed in the criminal procedural legislation and legal positions of the higher courts, covering the quantitative and qualitative component of the proof, which must be performed by the prosecution (in some cases, also by the defense) provides a level of conviction (conviction) suitable for making procedural decisions limiting the rights and freedoms of a person in criminal proceedings. The main areas of implementation by the prosecutor of the function of prosecution in criminal proceedings concerning the receipt of unlawful benefits by an official are: procedural (timely entry of information on corruption criminal offenses into the Unified Register of Pre-trial Investigations; supervision of compliance with laws, in particular, by the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine during operational and investigative activities, pre-trial investigation, participation in court proceedings and maintenance of accusations in criminal proceedings about receipt of undue benefit by an official; control over the objective display in the Unified register of pre-trial investigations of information on criminal offenses, the persons who committed them, and procedural decisions taken during the pre-trial investigation decisions; participation in court proceedings; appeal of court decisions, etc.); representative (ensuring representation of the state's interests in court, as well as representation within its competence of the state's interests in cases of recognition of assets as unfounded and their collection into state income); analytical and methodical (keeping records of work, timely entry of information about work results into specified forms of accounting, reporting, Unified register of pre-trial investigations).

Key words: *unlawful benefit, official, proof, evidence, criminal proceedings, pre-trial investigation, prosecutor, function, indictment.*

Актуальність теми. Становлення України як правової держави нерозривно пов'язане із забезпеченням повноцінного функціонування підприємств, установ, організацій, незалежно від форм власності, а також інститутів, основним завданням яких є забезпечення верховенства права, дотримання та захист основних прав та свобод людини і громадянина. Водночас негативним

чинником, що сприяє деформації сутності вказаних структур є корупція. Згідно з Основним Законом України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені КУ та законами України. З поміж інших, обов'язок дотримуватися вимог законодавства у сфері запобігання корупції є одним із основоположних у правовому становищі суб'єктів на яких воно поширюється, оскільки саме він являється одним із індикаторів правомірності їх діяльності. Проте, незважаючи на визначені в Законі України «Про запобігання корупції» обмеження для осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування а також прирівняних до них осіб, щодо використання службових повноважень чи свого становища з метою одержання неправомірної вигоди, а також зобов'язання невідкладно вжити заходів для запобігання цьому, прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою є одним з найпоширеніших корупційним кримінальним правопорушенням. Практика досудового розслідування кримінальних правопорушень за ст. 368 КК України свідчить, що одним із складних його елементів є власне сама фіксація факту прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою, що в подальшому негативно впливає на весь процес доказування в даній категорії кримінальних проваджень [1].

Ефективність реалізації державної політики у сфері боротьби зі злочинністю обумовлюється наявністю дієвих законодавчих механізмів здійснення повноважень посадовими та службовими особами органів державної влади. Важливу роль у цьому напрямі відведено суб'єктам кримінального процесу, які реалізують функцію обвинувачення у кримінальному провадженні. Діяльність прокурора як суб'єкта доказування обумовлена здійсненням ним нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням.

Виклад основного матеріалу. М. Руденко прокурорське процесуальне керівництво під час проведення досудового розслідування визначає як самостійний напрям прокурорської діяльності, спрямований на забезпечення швидкого, повного і неупередженого розслідування – дослідження всіх обставин вчиненого кримінального правопорушення з метою надання зібраним доказам належної правової оцінки, що вказує на функціональний характер зазначеної прокурорської діяльності. І це не може вважатися формою реалізації наглядових повноважень прокурора [2, с. 163]. Натомість, М. Бортун визначає процесуальне керівництво як один із засобів взаємодії прокурора з слідчим [3, с. 96].

Що стосується процесуального керівництва у кримінальних провадженнях про одержання службовою особою неправомірної вигоди, тут є свої особливості. У науці кримінального процесуального права його називають «спеціалізоване процесуальне керівництво». В цілому погоджуємося із застосування такого терміна. Водночас аналіз законодавства України дозволив зробити висновок про те, що у державі наявні суттєві суперечності щодо функцій і повноважень органів прокуратури, Зокрема, присутня законодавча неузгодженість функцій Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (як і функцій прокуратури України загалом, закріплених у ст. 2 Закону України «Про прокуратуру») зі ст. 131-1 Конституції України. Так, у положенні Конституції (ст. 131-1 у Розділі «Правосуддя») однією з конституційних функцій прокуратури визначено «організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку» [4]. Проте в Основному законі держави відсутня така функція як прокурорський нагляд за діяльністю органів досудового розслідування. Водночас у Законі України «Про прокуратуру» (ст. 2) однією з функцій прокуратури визначено «нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство». Натомість згадка про процесуальне керівництво досудовим розслідуванням міститься лише в частині 3 ст. 43 цього Закону, що присвячена «підставам для притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності» [5]. А згідно з КПК України (ч. 2 ст. 36) прокурор «... здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням...» [6].

Отже, можна зробити висновок, що різні нормативно-правові акти, які регламентують організацію діяльності прокуратури в Україні, по-різному визначають її функції та повноваження, що безумовно потребує негайного законодавчого узгодження.

Кримінальне процесуальне доказування прокурора у кримінальних провадженнях щодо фактів одержання службовою особою неправомірної вигоди – це практична, пізнавальна, правова й розумова діяльність прокурора як головного суб'єкта сторони обвинувачення, яка спрямована

на отримання доказів (пошук і виявлення (вилучення) фактичних даних та їх джерел); перевірку, оцінку фактичних даних та їх джерел, їх процесуальне оформлення (закріплення) й надання таким даним, їх джерелам значення доказу у відповідному кримінальному провадженні; обґрунтування своєї правової позиції та відповідних процесуальних рішень

Реалізація прокурором функції обвинувачення у кримінальних провадженнях про одержання службовою особою неправомірної вигоди спрямована на обґрунтування підозр (обвинувачення) і, в підсумку, слугує гарантією забезпечення від необґрунтованого притягнення до кримінальної відповідальності, сприяє справедливому засудженню, що цілком відповідає обов'язку прокурора забезпечувати дотримання законних прав громадян. При реалізації такої функції прокурор зобов'язаний керуватися стандартами доказування, під якими слід розуміти закріплені у кримінальному процесуальному законодавстві та правових позиціях вищих судових інстанцій правила, що охоплюють кількісну та якісну складову доказування, виконання яких стороною обвинувачення (в окремих випадках, – також стороною захисту) забезпечує рівень переконання (переконаності), придатний для ухвалення процесуальних рішень, що обмежують права та свободи особи у кримінальному провадженні.

Прокурор як процесуальних керівник лише в окремих випадках безпосередньо проводить окремі слідчі (розшукові) дії (СРД). Частіше його діяльність як суб'єкта доказування у досудовому розслідуванні кримінальних проваджень про одержання службовою особою неправомірної вигоди обмежується лише опосередкованою участю у проведенні СРД, наданні вказівок та доручень слідчому (детективу), оперативному підрозділу на проведення відповідних СРД, перевіркою та оцінкою отриманих слідчим, оперативним підрозділом у ході проведення СРД доказів (фактичних даних і їх джерел), що свідчать про факт вчинення службовою особою корупційних кримінальних правопорушень, а також поданні клопотань про проведення СРД, прийнятті процесуальних рішень про проведення СРД.

Результат доказування стороною обвинувачення корупційних кримінальних правопорушень у досудовому розслідуванні обумовлений відповідним етапом кримінального процесуального доказування. Отримані прокурором як стороною обвинувачення докази можуть бути використані під час досудового розслідування для прийняття таких процесуальних рішень: 1) про проведення окремих СРД; 2) про застосування заходів забезпечення кримінального провадження; 3) про застосування заходів безпеки; 4) повідомлення про підозру; 5) про продовження строків досудового розслідування; 6) про зупинення досудового розслідування; 7) про закриття кримінального провадження; 8) про оголошення службової особи в розшук; 9) обвинувального акта.

Насамперед, на етапі отримання доказів результат доказування стороною обвинувачення є позитивним тоді, коли стороною обвинувачення отримано докази, що свідчать про факт одержання службовою особою неправомірної вигоди, а негативним – коли відповідних доказів не було отримано при можливості їх отримати за належного професіоналізму відповідних суб'єктів доказування чи суб'єктів його забезпечення доказування.

На етапі використання стороною обвинувачення отриманих доказів для прийняття відповідних процесуальних рішень у досудовому розслідуванні результат є позитивним, коли відповідне процесуальне рішення було прийняте та реалізоване, у свою чергу, негативний, коли відповідне процесуальне рішення було відхилене як незаконне чи необґрунтоване [7, с. 82].

З метою забезпечення ефективного здійснення доказування прокурором під час досудового розслідування корупційних кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг до КПК України необхідно внести зміни та доповнення, зокрема, до ч. 2 ст. 246 та інших його положень, згідно з якими допускалося б проведення більшої кількості негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД) не лише щодо тяжких або особливо тяжких злочинів, а й щодо нетяжких корупційних. Аналогічної позиції дотримуються інші вчені-процесуалісти [8, с. 172; 9, с. 70; 10, с. 89]. До того ж таку думку підтримали 71 % опитаних слідчих та 67 % прокурорів.

Стандарт доказування «обґрунтована підозра», який застосовується прокурором при реалізації функції обвинувачення у досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень, в практиці ЄСПЛ характеризується такими критеріями: 1) обґрунтована підозра передбачає наявність фактів або інформації, які могли б переконати об'єктивного спостерігача у тому, що відповідна особа могла вчинити діяння, що підпадає під ознаки кримінального правопорушення, відповідальність за яке на момент його вчинення встановлювалася нормами КК; 2) обґрунтована підозра повинна ґрунтуватися на доказах отриманих прокурором, достатніх у своїй сукупності для ухвалення відповідного рішення, і не може ґрунтуватися на припущеннях; 3) існування обґрунтованої

підозри встановлюється національними судами і відображається в судових рішеннях шляхом наведення змісту підозри, обставин справи і доказів, які дозволяють обґрунтовано підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення; 4) тягар доказування наявності обґрунтованої підозри покладається на прокурора та не може перекидатися на сторону захисту.

Варто також відмітити, що законодавець, регламентуючи порядки застосування окремих заходів забезпечення кримінального провадження відступає як від правила про погодження прокурором клопотання слідчого до слідчого судді, так і від правила про самостійне складання прокурором клопотання. Зокрема, тлумачення положень частини другої ст. 140 КПК України дозволяє дійти висновку, що слідчий наділений правом подавати клопотання про застосування приводу до підозрюваного або свідка без погодження із прокурором. Натомість, передання неповнолітнього підозрюваного під нагляд може бути застосовано виключно за клопотанням прокурора. Наразі існує практика, за якої слідчі судді відмовляють у задоволенні клопотань про застосування цього запобіжного заходу у випадку їх подання слідчим [11], яку важко визнати безпідставною. Однак, слід наголосити, що в даному випадку законодавець допустився певної непослідовності, визначивши саме такий порядок, адже, відповідно до ч. 2 ст. 484 КПК України кримінальне провадження щодо неповнолітніх здійснюється слідчим, який спеціально уповноважений керівником органу досудового розслідування на здійснення досудових розслідувань щодо неповнолітніх, проте закон не наділяє його одним із ключових прав, визначених ч. 2 ст. 140 КПК України – звертатися за погодженням із прокурором до слідчого судді з клопотаннями про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, у випадку коли мова йде про заходи забезпечення кримінального провадження особливого типу [12].

Ураховуючи, що у подальшому прокурор має нести тягар доказування необхідності застосування заходів забезпечення кримінального провадження, вважаємо, що під час погодження клопотання слідчого до слідчого судді про застосування заходів забезпечення кримінального провадження перевіряти мають підлягати:

1) відповідність клопотання вимогам до їх форми та змісту, що встановлені КПК України для кожного заходу кримінального провадження окремо;

2) наявність умов та підстав застосування заходу забезпечення кримінального провадження певного виду.

Наприклад, чи дозволяє кваліфікація кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється або обвинувачується особа застосувати відповідний захід забезпечення кримінального провадження;

3) наявність належних та допустимих доказів, що підтверджують наявність фактичних обставин, які мають значення для вирішення питання про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, сукупність яких, на думку прокурора, є достатньою для переконання слідчого судді, суду у необхідності застосування заходу забезпечення кримінального провадження. Відтак, вивчаючи клопотання, прокурор має здійснити оцінку достатності підстав для звернення до слідчого судді із відповідним клопотанням [12].

На завершальному етапі розслідування прокурор здебільшого має в своєму розпорядженні вже отримані слідчим докази, які він ретельно досліджує, вивчаючи матеріали кримінальних проваджень, які надходять від слідчого; це дає йому можливість дійти певних висновків про обставини події, що розслідувалася, та її учасників. Прокурор є ніби адресатом доказування для слідчого в цій стадії процесу [13]. За справедливою думкою В. О. Гринюк, щоб справа потрапила до суду, слідчий повинен переконати прокурора у правильності обвинувачення, в достовірності своєї тези; якщо розглядати в цьому розрізі взаємини слідчого та прокурора, то можна зробити висновок, що завдання слідчого полягає в тому, аби довести прокурору законність і обґрунтованість обвинувачення, а останній повинен перевірити, наскільки правильною, переконливою є обвинувальна теза слідчого. Оцінюючи доказ, роблячи висновок про його допустимість, обґрунтовуючи своє рішення, прокурор таким чином здійснює саме доказову діяльність [14, с. 75].

Натомість, законодавець у положеннях кримінального процесуального законодавства України використовує термін «закінчення досудового розслідування», не надає його офіційного тлумачення. На нашу думку закінчення досудового розслідування є завершальним етапом процесуальної діяльності, під час якого приймаються відповідні процесуальні рішення.

Затвердження прокурором обвинувального акта означає те, що він твердо переконаний у винуватості підозрюваного і необхідності передати останнього суду. І цю оцінку прокурор дає насамперед як сторона обвинувачення. Якщо прокурор визнає наявні докази, що обґрунтовують обвинувачення, недостатніми чи суперечливими, він продовжує досудове розслідування

і в окремих випадках вирішує питання про продовження строку досудового розслідування. Тобто прокурор забезпечує не лише дотримання необхідної форми, а й констатує неповноту чи однобічність розслідування, дефіцит доказів, зібраних у кримінальному провадженні.

Відповідно до ч. 1 ст. 291 КПК України обвинувальний акт складається слідчим, після чого затверджується прокурором. Обвинувальний акт може бути складений прокурором, зокрема, якщо він не погодиться з обвинувальним актом, що був складений слідчим. Клопотання про застосування примусових заходів виховного або медичного характеру мають відповідати вимогам ст. 291 КПК України, а також містити інформацію про захід виховного характеру або примусовий захід медичного характеру, який пропонується застосувати (ч. 1, 2 ст. 292 КПК України). Після складення та затвердження обвинувального акта чи клопотань про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру вони направляються до суду для підготовчого судового засідання та судового розгляду [14, с. 78].

Отже, діяльність прокурора з доказування у кримінальному провадженні про одержання службовою особою неправомірної вигоди спрямована на обґрунтування підозр (обвинувачення) і, в підсумку, повинна слугувати гарантією забезпечення від необґрунтованого притягнення до кримінальної відповідальності і сприяти справедливому засудженню винного, що цілком відповідає обов'язку прокурора забезпечувати дотримання законних прав громадян. З огляду на зазначене, доходимо висновку, що всі форми участі прокурора у доказуванні, у відповідному кримінальному провадженні, можна поділити на два види: 1) безпосередні форми участі прокурора у збиранні та перевірці доказів і 2) опосередковані форми, що охоплюють надання вказівок та доручень; а повноваження залежно від напрямку діяльності останнього доцільно поділити на:

1) процесуальні (своєчасне внесення щодо корупційних кримінальних правопорушень відомостей до ЄРДР; нагляд за додержанням законів, зокрема, Національним антикорупційним бюро України під час проведення оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування, участь у судовому провадженні та підтримання обвинувачення у кримінальних провадженнях про одержання службовою особою неправомірної вигоди; контроль за об'єктивним відображенням у ЄРДР відомостей щодо кримінальних правопорушень, осіб, які їх вчинили, та прийнятих під час досудового розслідування процесуальних рішень; участь у судовому розгляді справ; оскарження судових рішень тощо);

2) представницькі (забезпечення представництва інтересів держави в суді, а також представництва у межах своєї компетенції інтересів держави у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави);

3) аналітично-методичні (ведення обліку роботи, своєчасне внесення відомостей про результати роботи до визначених форм обліку, звітності, ЄРДР).

Підсумовуючи, зазначимо і про те, що на сьогодні існує низка об'єктивних причин, які істотно підвищують навантаження на працівників прокуратури, а відтак знижують ефективність їх роботи. Серед іншого до числа таких чинників справедливо відносять здійснення прокурорами процесуального керівництва (яке порівняно з наглядом відповідно до КПК 1960 р. потребує затрати значно більших часових ресурсів), скасування стадії-фільтра порушення кримінальної справи тощо [с. 16]. Це є черговим підтвердженням доцільності впровадження спеціалізації серед прокурорів, як одного з можливих напрямків підвищення ефективності роботи. Зосередження прокурора на вузькій сфері кримінальних правопорушень з одного боку забезпечить вироблення звичних навиків у роботі з конкретними видами кримінальних правопорушень, а з іншого – підвищить ступінь професіоналізму.

Список використаних джерел:

1. Розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою : навчальний посібник / С. С. Чернявський, В. Г. Дрозд, А. П. Запотоцький, Ю. М. Черноус, Л. В. Гаврилюк та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ; Держ. наук.-досл. ін.-т, 2023. 252 с.

2. Руденко М. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням як нова функція прокуратури України: поняття, зміст і структура. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2014. № 1. С. 160–168.

3. Бортун М. Взаємодія прокурора зі слідчим, слідчим суддею на стадії досудового розслідування. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2013. № 4. С. 95–99.

4. Конституція України : від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

5. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1789-12>
6. Кримінальний процесуальний кодекс України: від 13 квіт. 2012 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
7. Доказування у кримінальних провадженнях щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою: кримінальний, кримінальний процесуальний та криміналістичний аспекти: метод. рек./ В. Г. Дрозд, Ю. М. Черноус, Л. В. Гаврилюк та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ; Держ. наук.-досл. ін-т, 7БЦ, 2023. 222 с.
8. Писарчук Р. Правове регулювання негласних слідчих (розшукових) дій: проблеми й перспективи удосконалення. *Національний юридичний журнал: теорія і практика*. 2017. № 2. С. 171-175.
9. Татаров О. Ю. Окремі проблеми при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. *Вісник кримінального судочинства*. 2016. №3. С. 69–77.
10. Шевчишен А. В. Доказування стороною обвинувачення у досудовому розслідуванні корупційних злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: теорія і практика: монографія. К.: Алерга, 2019. 536 с.
11. Ухвала Рівненського міського суду Рівненської області від 18 лип. 2013 р. (Справа № 569/13188/13-к) URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/50002749>.
12. Завтур А. В. Прокурор як суб'єкт доказування при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження. *Вісник кримінального судочинства*. №3. 2016. С. 140-146.
13. Палюх А. І. Участь прокурора в доказуванні під час досудового розслідування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів, 2016. С. 64.
14. Гринюк В. О. Реалізація прокурором функції обвинувачення на досудовому слідстві. *Право і безпека*. № 2 (61). 2016. С. 75-79.
15. Шорін М. Сучасні проблеми діяльності прокурорів у кримінальному судочинстві. *Вісник прокуратури*. 2008. № 12. С. 13-18.

УДК 343.985.7:343.34.343.77

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.6.40>

ЛЕОНЕНКО А. А.

ТИПОВІ СЛІДЧІ СИТУАЦІЇ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗАВІДОМО НЕПРАВДИВИХ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ЗАГРОЗУ БЕЗПЕЦІ ГРОМАДЯН, ЗНИЩЕННЯ ЧИ ПОШКОДЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ВЛАСНОСТІ

TYPICAL INVESTIGATIVE SITUATIONS OF THE INITIAL STAGE OF THE INVESTIGATION OF FALSE REPORTS OF THREATS TO CITIZENS, DESTRUCTION OR DAMAGE OF PROPERTY

У статті розглянуто визначення, значення та місце у криміналістичній методиці розслідування типових слідчих ситуацій. Наведено точки зору науковців щодо поняття даної криміналістичної категорії. Визначено типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування завідомо неправдивих повідомлень про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності. Наголошено на необхідності всебічного та глибокого аналізу кожної слідчої ситуації. Зроблено докладний розгляд типових слідчих ситуацій, пов'язаних із фактом встановлення особи у кримінальних провадженнях вказаного виду.

© ЛЕОНЕНКО А. А. – аспірант наукової лабораторії з проблем протидії злочинності (Національна академія внутрішніх справ) <https://orcid.org/0009-0001-0157-1089>